

Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muuttaminen 1.8.2025 alkaen

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.12.2024 § 99
8070/12.01.03.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
opetusjohtaja Silja Silvennoinen, puh. 044 718 4003
iltapäivätoiminnan suunnittelija Maria Louhimo 044 718 4886
perusopetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 718 5151
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja HEP KOP Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että 1.8.2025 alkaen:

- a. Iltapäivätoimintaa rajataan siten, että toimintaan voivat hakea 1. vuosiluokkien ja toista esiopetusvuotta (E2) perusopetuksessa käyvät oppilaat. Toimintaan haetaan sähköisesti helmikuun ja toukokuun hakuaikoina. Toukokuun täydennyshaun jälkeen iltapäivätoiminnan ryhmiin voivat hakea Kuopioon kesken lukuvuoden muuttavat 1. vuosiluokkien tai E2 -opetuksen oppilaat.
- b. Ryhmä perustetaan kouluun, mikäli hakuaikana hakeneita ja iltapäivätoimintaan otettuja on maaseutualueella olevassa koulussa vähintään 6 oppilasta ja kaupunkialueella olevassa koulussa vähintään 12 oppilasta. Ryhmät muodostetaan hakuaikoina saapuneiden hakemusten mukaan. Toukokuun jälkeen uusia ryhmiä ei muodosteta.
- c. Iltapäivätoimintamaksun määräytymisperuste muuttuu tuntiperusteisesta päiväperusteiseksi.
- d. Iltapäivätoimintamaksun puolittamisesta luovutaan.

Päätös

Annukka Ojala saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 16.03.

Keskustelun kuluessa jäsen Kari Loponen esitti, että kohdassa b. ryhmä perustetaan kouluun, mikäli hakuaikana hakeneita ja iltapäivätoimintaan otettuja on maaseutualueella olevassa koulussa vähintään 4 oppilasta. Esitys raukesi kannattamattomana.

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Selostus

Perusopetuslain 8 luku, 48 b § mukaan kunta päättää iltapäivätoiminnan laajuudesta. Kuopion kaupungin hallintosäännön 34 §:n mukaan kasvun ja oppimisen lautakunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteista. Kasvun ja oppimisen palvelualueiden toimintasäännön 11 § mukaisesti iltapäivätoiminnan suunnittelija tekee päätöksen toimintaan otettavista oppilaista sekä tekee päätökset maksuvapautuksista sekä toimintamaksujen puolittamisesta. Iltapäivätoimintaa toteutetaan valtakunnallisen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden 2011 mukaan.

Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteita on syytä päivittää ulkoisten muutosten sekä Kuopion kaupungin talouden tasapainotus- ja sopeutustarpeen vuoksi 1.8.2025 alkaen.

Nykykäytännön mukaan seuraavan lukuvuoden iltapäivätoimintaryhmät muodostetaan helmikuun hakuaikana tulleiden hakemusten perusteella. Lisäksi kaikkien luokka-asteiden huoltajille on järjestetty mahdollisuus hakea toimintapaikkaa jatkuvasti sähköisesti Wilman tai paperisella lomakkeella. Päätökset iltapäivätoimintaan ottamisesta on tehty tiettyinä aikoina hakemusten saapumispäivän mukaan. Hakuaikojen ulkopuolella hakeneita lapsia on jouduttu ottamaan ryhmiin, minkä vuoksi uusia ryhmiä on jouduttu perustamaan kesken lukuvuoden.

Tämä on aiheuttanut jatkuvaa hallinnollista ja uudelleenorganisointityötä, vaikeuttanut ryhmien toimintaa ja johtanut ennakoimattomaan kulujen kasvuun kesken lukuvuoden. Tästä johtuen kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään, että 1.8.2025 alkaen vain 1. vuosiluokkaisten ja E2-opetuksen oppilaiden huoltajat voivat hakea sähköisesti helmikuun ja toukokuun hakuaikoina. Ryhmät muodostetaan toukokuun täydennyshaun jälkeen ja kaupungin ryhmiin eivät voi hakea muut kuin Kuopioon kesken lukuvuoden muuttavat 1. vuosiluokkien tai E2-opetuksen oppilaat. Muuttavien lasten huoltajia ohjataan hakemaan iltapäivätoimintapaikkaa paperilomakkeella.

Jatkossa ryhmä perustetaan kouluun, mikäli hakuaikana hakeneita ja iltapäivätoimintaan otettuja on maaseutualueella olevassa koulussa vähintään 6 lasta ja kaupunkialueella olevassa koulussa vähintään 12 lasta. Mikäli kouluun ei muodostu iltapäivätoiminnan ryhmää, 1. vuosiluokkien ja E2-opetuksen oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua muun kuin oman koulun ryhmän toimintaan. Oppilaan osallistuessa tällaiseen muun koulun ryhmän toimintaan, huoltaja vastaa siirtymisestä toiseen kouluun ja iltapäivätoiminnan päätyttyä kotiin.

Nykyisten toimintaperiaatteiden mukaan ryhmä on jouduttu perustamaan, vaikka koulussa olisi vain yksi iltapäivätoimintaan osallistuva oppilas. Tavoitteena on, että jatkossa kouluihin muodostuu kustannustehokkaat ryhmät. Kuopion talouden tasapainotusohjelmassa ja talousarvio 2025 esityksessä iltapäivätoiminnan tuli sopeuttaa toimintaa ja tällä muutoksella voidaan luopua pienimmistä ryhmistä.

Ulkoisia muutostarpeita ovat perusopetuksen oppimisen tuen lainsäädännön muuttuminen ja hyvinvointialueiden perustamisesta syntyvät muutostarpeet. Aikaisemmin Kuopion kaupunki on järjestänyt iltapäivätoimintaa 1. vuosiluokan oppilaille sekä oppilaille, joilla on erityisen tuen päätös. Lisäksi, jos ryhmissä on ollut tämän jälkeen tilaa, vapaita toimintapaikkoja on tarjottu 2. vuosiluokan oppilaille. Perusopetuslaista poistuu 1.8.2025 alkaen erityisestä tuesta tehtävä päätös ja se korvataan oppilaskohtaisilla tukitoimilla. Oppilaskohtaisen tukitoimenpiteiden päätöskriteerit eroavat nykyisestä erityisen tuen päätöksestä, joten sitä ei enää ole mahdollista käyttää perusteena iltapäivätoimintaan ottamiselle.

Vammaispalvelulain piiriin kuuluvat perusopetuksen 2.-9. vuosiluokan oppilaat tarvitsevat jatkossakin huolenpitoa ja toimintaa iltapäivisin koulupäivän jälkeen vanhempien ollessa töissä tai opiskelemassa. Vammaisten lasten avustamispalvelut kuuluvat hyvinvointialueiden vastuulle, mutta Kuopion kaupunki voi hyvinvointialueen pyytäessä osallistua toiminnan järjestämiseen

samalla periaatteella kuin vammaisten lasten lomahoidon järjestämiseenkin. Tällöin hyvinvointialue vastaa toiminnan järjestämisestä, mutta voi vuokrata tilat ja henkilöstön Kuopion kaupungilta. Vahvaa tukea tarvitsevien oppilaiden iltapäivätoiminnan ryhmissä on ollut enemmän henkilöstöresurssia kuin muissa iltapäivätoiminnan ryhmissä.

Tällä hetkellä iltapäivätoimintamaksun määräytymisperuste on tuntiperusteinen. Nykyinen tuntiperusteinen määräytyminen vaatii tarkkaa, yksityiskohtaista kirjaamista iltapäivätoiminnan lapsiryhmissä, mikä on poissa lasten ohjaamisesta ja heidän kanssaan työskentelystä. Lisäksi osallistumistuntien ja laskutuksen tarkastaminen opetuspalveluissa on hidasta ja virheiden mahdollisuus on suurempi kuin maksun määräytyessä päiväperusteisesti.

Verrokkikaupunkien mallin mukaisesti iltapäivätoimintamaksun määräytymisperusteeksi esitetään 1.8.2025 alkaen seuraavaa

- Jos lapsi osallistuu toimintaan yli 12 päivää kalenterikuukaudessa, on kuukausimaksu 160 euroa
- Jos lapsi osallistuu toimintaan enintään 12 päivää kalenterikuukaudessa, on kuukausimaksu 120 euroa

Muutos saattaa lisätä osan perheiden kustannuksia, mutta maksuvapautuksen perusteena olevien tulo rajojen viime vuosien nousu huomioi paremmin pienituloisten perheiden tilanteen. Muutos saattaa lisätä hieman tuloja Kuopion kaupungille ja sitä kautta tukea talouden tasapainottamista sekä talousarvio 2025 tavoitteita.

Esitykseen sisältyy lisäksi iltapäivätoimintamaksun puolittamisesta luopuminen 1.8.2025 alkaen. Tällä hetkellä toimintamaksu puolitetaan, jos perheessä on vähintään kolme lasta iltapäivätoiminnassa ja varhaiskasvatuksessa. Viime vuosina iltapäivätoiminnan maksujen puolitusta on haettu erittäin vähän, joten muutoksen vaikutus perheille on hyvin pieni.

Vaikutusten arviointi

Jatkossa iltapäivätoimintaa järjestetään 1. vuosiluokan ja E2-opetuksen oppilaille, mikäli kouluun muodostuu järjestämisperiaatteiden mukainen ryhmä. Järjestämisperusteiden mukainen minimiryhmä on maaseutualueen kouluissa 6 oppilasta ja kaupunkialueen kouluissa 12 oppilasta. Jatkossa iltapäivätoimintaan ei oteta enää 2. vuosiluokan oppilaita, vaikka ryhmissä olisi sillä hetkellä tilaa. Vaikutus on negatiivinen, mutta se koskee vain pientä osaa lapsia ja kohtelee alueita yhdenvertaisesti.

Iltapäivätoimintaa ei järjestetä enää 2. - 9 vuosiluokkien erityisen tuen oppilaille, koska erityisen tuen päätös poistuu lainsäädännöstä. Vammaisten lasten avustamispalvelut kuuluvat hyvinvointialueiden vastuulle. Kuopion kaupunki tarjoaa hyvinvointialueelle mahdollisuutta toteuttaa vahvaa tukea tarvitseville 2.- 9. vuosiluokkien oppilaille iltapäivätoimintaa samoilla toimintaperiaatteilla kuin vammaisten lasten loma-ajanhoidossa järjestetään nykyisin, jolloin vaikutus vahvaa tukea tarvitseviin lapsiin on neutraali.

Toimintaan ottamisen kriteereiden tiukentumisella on vaikutus Kuopion kaupungin toteuttamiin iltapäivätoimintaryhmien määrään ja sitä kautta suora positiivinen vaikutus kaupungin talouteen (henkilöstömenot, tilakustannukset).

Iltapäivätoiminnan järjestämisperiaatteiden muutoksella sujuvoitetaan ja kehitetään toimintaa sekä lisätään ohjaajien aikaa lasten kanssa työskentelyyn.

Liitteet

Liite 1: 8070/2024 Päätösten vaikutusten ennakoarviointilomake
Iltapäivätoiminnan toimintaperiaatteiden muuttaminen 1.8.2025 alkaen

Liite 2: 8070/2024 Perusopetuksen iltapäivätoimintasuunnitelma, lukuvuosi
2025-2026